

DET KONGELIGE FORNYINGS-,
ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
0026 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
12/404 ANT

Dato
16.02.2012

Svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 781 fra stortingsrepresentant Åge Starheim.

Spørsmål:

Perspektivmeldingen 2009 viste til undersøkelser gjort på forbedringspotensial innen offentlig sektor (Tabell 9.1). Kan statsråden utarbeide en oppdatert liste over hvilke undersøkelser som er gjort på dette området siden 2009 og hvilke resultater for effektiviseringspotensial de viser?

Svar:

Jeg viser til spørsmål til skriftlig besvarelse fra representanten Starheim av 7. februar.

Som pekt på i Perspektivmeldingen 2009 vil bedre bruk av ressursene i offentlig sektor gjøre det mulig å produsere det samme omfanget av tjenester med mindre arbeidsinnsats. Produktivitetsutviklingen i offentlig tjenesteproduksjon avgjør både omfanget av og kvaliteten på de tjenestene som kan tilbys med en gitt ressursinnsats. Kartlegging av produktivitetsutviklingen i offentlig sektor er derfor et viktig utgangspunkt for å sikre et best mulig offentlig tjenestetilbud.

Den tradisjonelle tilnærmingen til å bestemme potensialet for produktivitetsforbedringer er å sammenlikne produktivitetsnivået i likeartede virksomheter. Nedenfor presenteres ei oppdatert liste over undersøkelser av potensialet for produktivitetsforbedringer i perioden 2009 – 2011.

Anslag på potensialet for produktivitetsforbedringer i statlige og kommunale sektorer

Staten

Sektor	Studie	Effektiviseringspotensial
Universitet og høyskoler	Edvardsen, Førstund og Kittelsen (2010) ¹	21 pst.
Sykehus/Spesialisthelsetjeneste	Edvardsen, Førstund og Kittelsen (2010) ¹	14 pst.
Statlig barnevern	Edvardsen, Førstund og Kittelsen (2010) ¹	11 pst.
Politiet	Edvardsen, Førstund og Kittelsen (2010) ¹	19 pst.

Kommune

Sektor	Studie	Effektiviseringspotensial
Barnehage	Borge, Pettersen og Tovmo (2011) ²	20 pst.
Barnehage	Rapport fra det Tekniske beregningsutvalget TBU for kommunal og fylkeskommunal økonomi (2011) ³	17 pst.
Grunnskole	Borge, Pettersen og Tovmo (2011) ²	23 pst.
Grunnskole	Rapport fra det TBU (2011) ³	22 pst.
SFO	Borge, Pettersen og Tovmo (2011) ²	44 pst.
SFO	Rapport fra TBU (2011) ³	48 pst.
Pleie og omsorg	Borge, Pettersen og Tovmo (2011) ²	24 pst.
Pleie og omsorg	Rapport fra TBU (2011) ³	28 pst.
Kommunalt barnevern	Borge, Pettersen og Tovmo (2011) ²	37 pst.
Kommunalt barnevern	Rapport fra TBU (2011) ³	38 pst.
Kultur	Borge, Pettersen og Tovmo (2011) ²	48 pst.
Kultur	Rapport fra TBU (2011) ³	40 pst.

¹Tall fra 2008

²Tall fra 2009

³Tall fra 2010

Publiseringsliste:

- Borge, L-E., I. Pettersen og P. Tovmo. "Effektivitet i kommunale tjenester", *SØF-rapport nr. 02/11*
- Edvardsen, D.F., F.R. Førsum og S.A.C. Kittelsen. "Effektivitets- og produktivitetsanalyser på StatRes-data", *Rapport 2/2010 Frischsenteret*
- Kittelsen, S.A.C, K. Anthun, B.Kalseth, J. Kalseth, V. Hansteinli og J. Magnusson, "En komparativ analyse av spesialisthelsetjenesten i Finland, Sverige, Danmark og Norge", *SINTEF 2009*
- "Rapport fra det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi", *KRD, November 2011*

Resultatene må tolkes med forsiktighet. Slike beregninger gir bare mening dersom det er likeartede virksomheter som sammenlignes. Det kan være flere grunner til at denne forutsetningen ikke er oppfylt, for eksempel at brukerne av tjenestene er ulike eller at saksomfanget er svært forskjellig. Det er for eksempel opplagt at politiet bruker langt større ressurser på de store kriminalsakene enn på de små. Slike forskjeller er vanskelig å fange opp i disse undersøkelsene.

Det vil også være slik at kvaliteten på resultatene er avhengig av kvaliteten på dataene. I offentlig sektor er det en særlig utfordring å definere tjenestene presist. I den ovenfor gjengitte undersøkelse basert på StatResdata har forskerne selv trukket fram at datagrunnlaget fra StatRes ikke alltid var godt egnet for å foreta slike undersøkelser.

Jeg vil videre understreke at undersøkelsene bare viser *potensialet* for effektivitetsforbedringer. De sier ikke noe om det er mulig eller ønskelig å realisere potensialet. Vi ønsker å ha et differensiert tilbud av offentlige tjenester i hele landet, i nærheten av der folk bor. Dette legger bl.a. begrensninger på muligheten til å realisere stordriftsfordeler i produksjonen. Det er altså slik at viktige hensyn kan gjøre det nødvendig å løse en oppgave med noe mer ressurser enn det som er teknisk mulig.

Når det er sagt, vil jeg understreke at undersøkelser av kvalitet og produktivitet på offentlige tjenester er et viktig utgangspunkt for å stille de riktige spørsmålene. Vi har alltid mulighet til å forbedre oss, og slike undersøkelser er en viktig drivkraft i fornyingsarbeidet. Vi har da også tatt en rekke initiativ for å forbedre informasjonsgrunnlaget:

- Gjennom innbyggerundersøkelsen og virksomhetenes egne brukerundersøkelser får vi verdifull informasjon om innbyggernes og brukernes vurderinger av offentlig sektor.
- Gjennom StatRes-prosjektet har vi utviklet statistikk om ressursbruk og resultater i staten. KOSTRA gir tilsvarende statistikk for kommunene.

- Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten gjør et stort og godt arbeid med å øke kunnskapen om helsetjenester, blant annet gjennom å bidra til å utvikle nye kvalitets-indikatorer.

Vi trenger flere og bedre data om kvalitet og produktivitet i offentlig sektor, og det bør gjennomføres regelmessige undersøkelser. Dette vil være en viktig del av fornyingsarbeidet fremover.

Med hilsen

Rigmor Aasrud